

Gitarist

A man with long, dark, wavy hair and glasses is playing a purple electric guitar. He is wearing a dark blue t-shirt with a graphic and blue jeans. The background is dark with some blue stage lighting.

www.gitarist.nl | adviesprijs € 5,20
België € 5,65 | februari 2006

30 jaar progrock
Rush

Het succesvolle jaar van
Kaiser Chiefs

Oldies:
Roland bandecho's

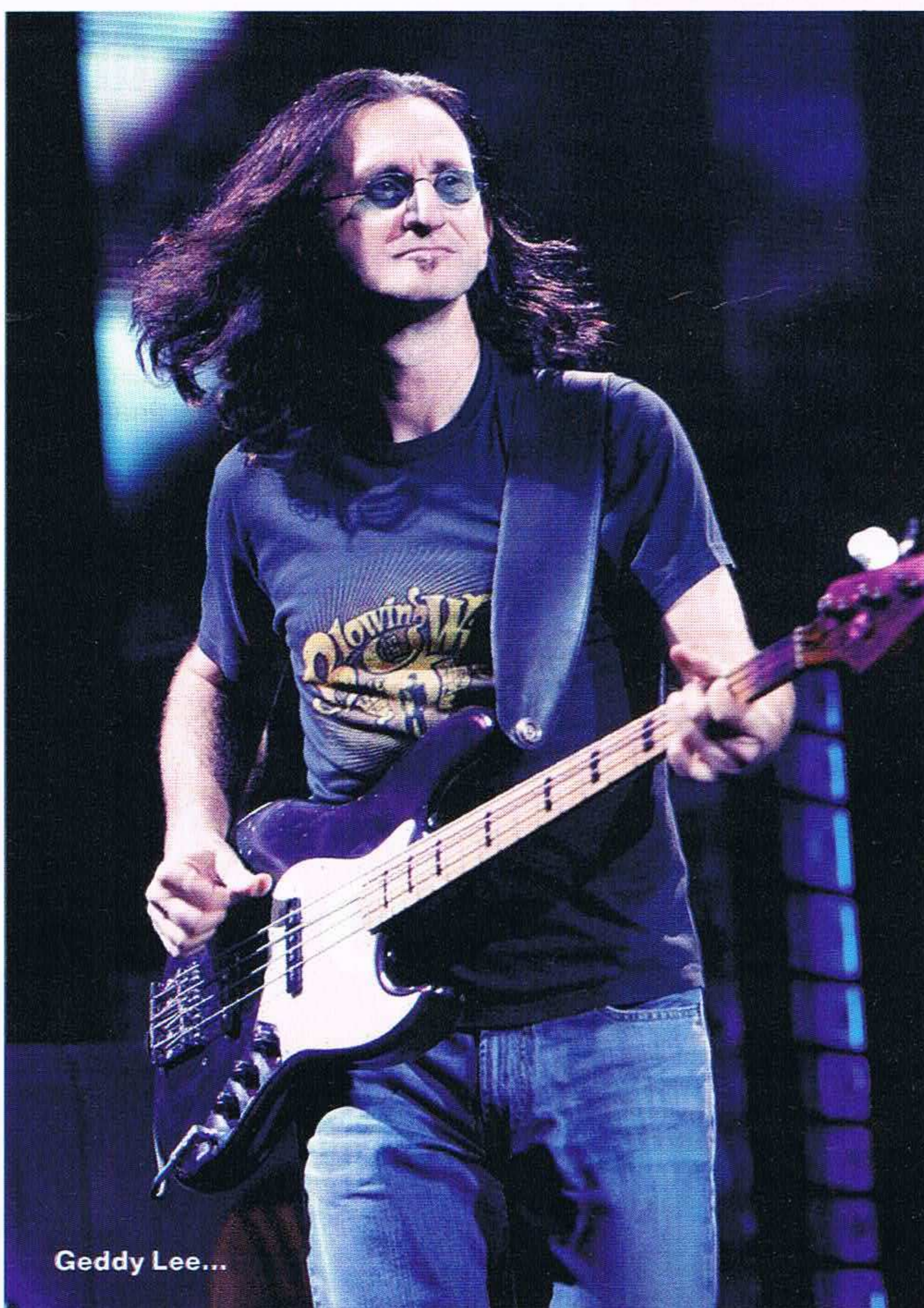
Topcarrière

Om dertig jaar Rush te vieren, reist GITARIST terug in de tijd met Alex Lifeson en Geddy Lee. Zij werpen nieuw licht op hun ongelooflijke carrière...

In het jaar 1974 vond een ruig album van een band genaamd Rush zijn weg naar importzaken over de hele wereld. Toch werd het slechts uitgebracht op een klein onafhankelijk Canadees label. De Led Zeppelin-achtige klanken waren niet anders dan wat tientallen andere bands ook lieten horen, maar de zeer live klinkende muziek had een energie die de band een platendeal bij een groot label opleverde. Dertig jaar later vieren drummer Neil Peart, bassist Geddy Lee en gitarist Alex Lifeson hun carrière met 'R30', een luxe dvd/cd-box met een live registratie van een concert in Frankfurt in 2004 in het kader van hun jubileumtournee. Op 1 oktober 2004 stonden ze in de Rotterdamse Ahoy'. GITARIST sprak met de snarenwonders van de band over dertig jaar van het beste Canadese exportproduct (sorry, Céline!). Het ging ook over de drie verschillende fasen en gezichten van Rush.

Fase 1 - Zeppelin, Snow Dogs en de wildernis van Wales

Rush begon in 1974 nog bescheiden met drie akkoorden maar al op het tweede album ('Fly By Night', 1975) vonden ze hun rockniche met *By Tor And The Snow Dog*, een episch conceptnummer van bijna negen minuten, bestaande uit vier delen. *The Fountain Of Lamneth*, op 'Caress Of Steel' uit 1975, en het titelnummer van '2112' (1976) gingen nog

Geddy Lee...

verder: op vinyl vulden ze een hele albumkant. De teksten waren geïnspireerd door *The Lord Of The Rings* (lang voordat dat in de mode kwam) en oude mythologieën; het was alweer mijlenver verwijderd van het titelloze

debuutalbum, dat volgens velen nogal als Led Zeppelin klonk.

ALEX LIFESON: "Nogal! Wij lieten onze invloeden horen, we waren gewoon blij dat we in een studio waren. Eigenlijk waren we een kroegband met een actieradius van 150 kilometer rond Toronto. We speelden altijd veel eigen werk maar in een bar speel je ook covers. Jimmy Page was mijn absolute idool. Ik wilde spelen zoals hij, eruit zien zoals hij, drinken zoals hij... Die plaat klinkt zeker zo."

GEDDY LEE: "Klinken zoals de bands die je beïnvloed hebben, daar is elke jonge band wel schuldig aan. *Working Man* is wel een interessant nummer van het eerste album. We hebben het jaren niet willen spelen, maar toen we het in 2002 als toegift gingen doen was het prachtig. In het middenstuk zat een driemans jam die echt werkte en dat sloeg ook over naar het publiek. Nu is het zo'n beetje ons favoriete stuk van de hele avond. Als we al die zeer gestructureerde nummers gehad hebben, kunnen we in *Working Man* even lekker loos gaan."

AL: "Bij 'Fly By Night' in '75 ging het al anders. Dat had veel te maken met het feit dat Neil bij de band was gekomen. Hij drumde heel anders dan John Rutsey en we veranderden van een Zeppelin-kloon in een zelfstandige band met een eigen stijl."

GL: "Toen we op tournee gingen voor het eerste album zat Neil er al bij en onze jams

...en Alex Lifeson, na dertig jaar nog altijd populair

Rush vandaag de dag: "Wij hebben meer humor dan de mensen beseffen"

"Ik denk dat 'Hemispheres' het einde van de epische periode betekende" Alex Lifeson

waren al een stuk progressiever."

AL: "Tegen die tijd waren Genesis, Yes, Pink Floyd en die hele progressieve beweging onze invloeden. We wilden nummers maken die langer en complexer waren. De derde plaat, 'Caress Of Steel' (1975), was waarschijnlijk een goede indicatie van waar we heen wilden want dat album werd zeker geen commercieel succes. De platenmaatschappij en het management waren bezorgd. Iedereen vroeg zich af wat we aan het doen waren. Ze vroegen: 'Waarom gaan ze niet opnieuw dat eerste album maken?' Maar voor ons was het een belangrijke les. Het begon bij *By Tor*, een lang nummer, daarna *Fountain Of Lamneth*, dat een hele kant besloeg, en dat bracht ons bij '2112' (1976). Dat was echt ons antwoord op al die pessimistische verhalen om ons heen."

GL: "Ik zie die epische nummers als *By Tor* en *Lamneth* vooral als een hoop lol. Wij hebben veel meer humor dan de meeste mensen beseffen. *By Tor* And *The Snow Dog* was één grote grap, maar het werd heel serieus genomen, waarschijnlijk omdat er toen een nogal onvriendelijk imago aan ons kleefde. Dat is een van de nummers die nu

Drummer/tekstschrijver Neil Peart: zijn teksten veranderden de band

heel verfrissend zijn om te spelen. We hebben een tijdje gedacht dat die nummers naïef waren, maar daar zijn we overheen gegroeid!"

AL: "Ik denk dat 'Hemispheres' (1978) het einde van de epische periode betekende. We componeerden een maand lang in de Rockfield-studio, een kleine boerderij in Wales, waarna we die muziek vijf, zes weken lang repeteerden. We werkten elke dag. Als je nu terugkijkt, wilden we de laatste druppel uit die stijl persen. We mixten het in Advision en waren helemaal niet tevreden met het resultaat. We zaten een week thuis en mixten het toen helemaal opnieuw..."

GL: "'Hemispheres' was een heel moeilijk

Lifeson halverwege de jaren zeventig: "Ik wilde Jimmy Page zijn..."

album om te maken. Het had iets langdradigs. Achteraf gezien was het concept ondergeschikt aan het spel. We probeerden in zeer moeilijke maatsoorten te schrijven, we wilden muzikanten voor muzikanten zijn. Maar het grootste probleem voor mij was dat we alle muziek hadden opgenomen voordat ik de teksten had gezongen. We hadden er wel schetsen van gemaakt, we wisten hoe ze gingen. Maar toen ik ze moest opnemen, was het bijna ondoenlijk. De zanglijnen waren heel hoog voor mij; het is een van de pijnlijkste opnamesessies die ik ooit heb moeten doorstaan. Ik zong het hele album echt in een verkeerde toonsoort. Ik zing het nu live nog

steeds zo maar het blijft een pijnlijke herinnering!"

Het album 'Hemispheres' bracht Rush in 1979 wel op Pinkpop, waar ze een indrukwekkend staaltje van hun kunnen lieten zien.

Fase 2 - Moving Pictures, blanke reggae en synthesizergeluiden

Tenzij je een serieuze fan bent is de kans groot dat als je een nummer van Rush moet noemen, het van een van hun albums uit de jaren tachtig komt. De band kwam nooit dichterbij het behalen van wereldwijd hitsucces dan met *The Spirit Of Radio*, van 'Permanent Waves' uit 1980. Tegelijkertijd begonnen zelfs hun albums op te duiken in internationale hitlijsten. Voeg daar 'Moving Pictures' (1981) en 'Signals' (1982) aan toe en je hebt een aardig beeld van wat mensen zien als 'klassieke Rush'. Dat Geddy Lee inmiddels een doos had gevonden die synthesizer heette en dat Alex Lifeson in een erg aan The Police

Lee in de jaren tachtig: hoezo foute kapsels?

Gevoelige snaren

Alex Lifeson: "Bij 'Rush' had ik een Gibson ES-335 uit 1968. Toen we een platendeal in Amerika kregen, kocht ik een Les Paul Deluxe, dan had ik twee gitaren voor op tournee. Later, bij '2112', promoveerde die tot een Les Paul Standard. In 1978 pakte ik een Strat, zette er een paar humbuckers op en gebruikte die voor 'Permanent Waves'. Dat werd mijn reservegitaar. De 335 ging met pensioen nadat een van de speakers van de PA er bovenop gevallen was. De hals was gebroken. Ik heb een '58 reissue Tele, die kocht ik rond 1982. Dat is mijn voornaamste gitaar voor componeren en opnemen. Voor al het vibratowerk heb ik PRS gitaren. Maar ik neig nu meer naar Gibsons want ik houd van hun

klank, vooral met de Hughes & Kettner-versterkers die ik gebruik..."

Geddy Lee: "Bij het eerste album had ik een Fender Precision van eind jaren zestig. Het eerste wat ik kocht toen we een contract hadden was een Rickenbacker 2001 en daar heb ik tot 'Moving Pictures' mee gespeeld. Bij dat album begon ik een Fender Jazz te gebruiken – het nummer *Tom Sawyer* had de première – en daarna weer de Ricky voor 'Signals'. Ik begon te experimenteren met Steinbergers en Wal bassen uit Engeland. Voor 'Counterparts' wilde ik een steviger geluid dus ging ik terug naar de Jazz en die is sindsdien bij me gebleven."

"Oud worden is niet leuk! Het is altijd negatief: je kijkt terug op je leven en ziet dan de foute brillen en kapsels" Geddy Lee

herinnerende reggaestijl speelde, was geen toeval.

GL: "The Spirit Of Radio was onze versie van een hit. Op het album wilden we toen echt iets anders doen. We wilden geen slaaf van het concept meer zijn; we wilden een conceptalbum maken dat niet zou aanvoelen als een conceptalbum, we wilden nummers van vijf tot zeven minuten maken. En we hadden verschillende invloeden."

AL: "Ofschoon zelfs 'Permanent Waves' *Natural Science* heeft, we bleven dus langere nummers schrijven. Maar ze voelden gewoon anders."

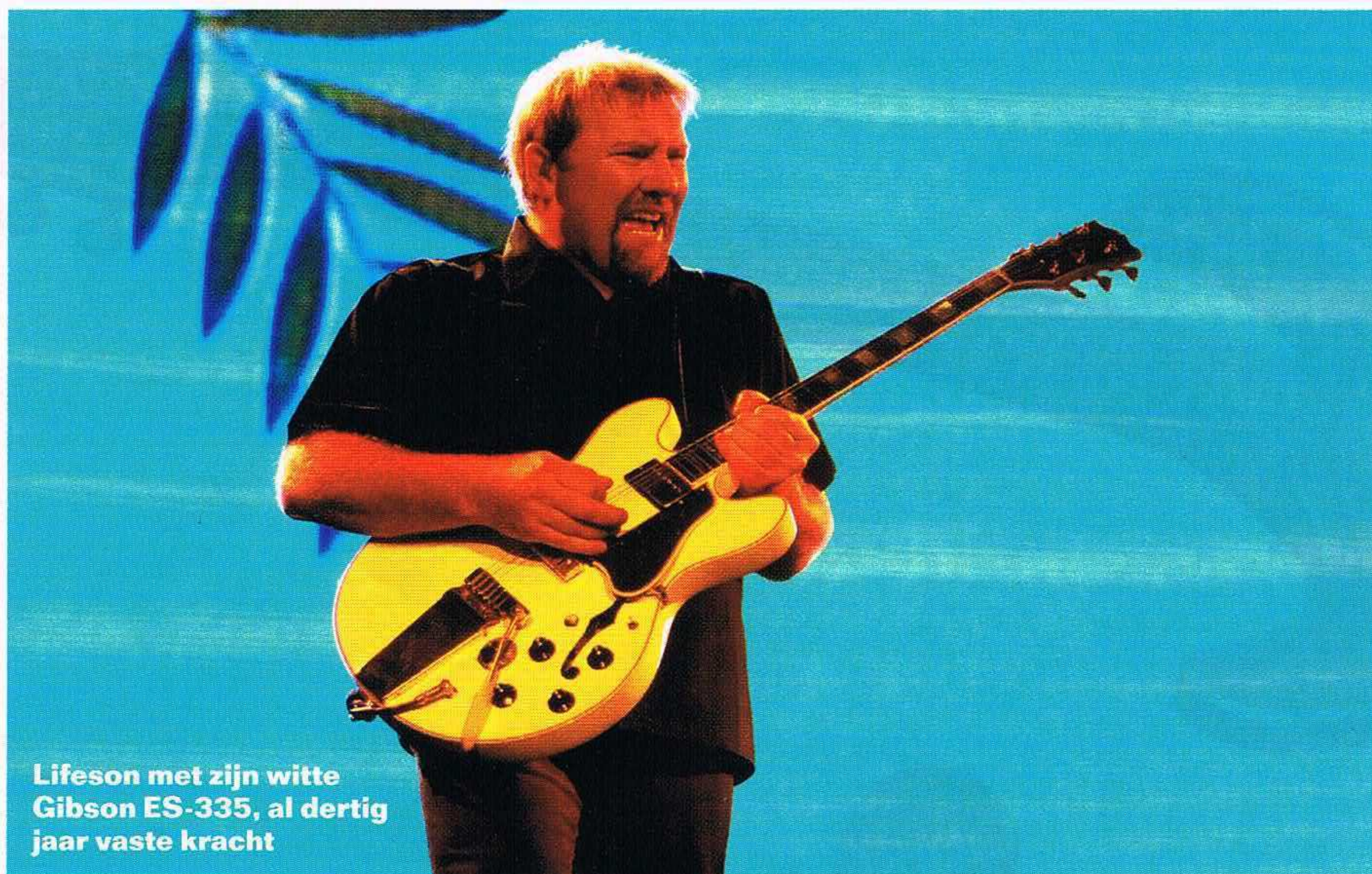
GL: "De partijen van Alex waren gevarieerder, het was meer blanke reggae. Maar we veranderden allemaal onze speelstijl.

Al die platen lieten horen waar wij naar luisterden en de artiesten die ons hadden beïnvloed. Steeds als er een indrukwekkend nieuw stukje apparatuur was, vond dat zijn weg wel naar de platen. Op 'Hemispheres' slopen de synthesizers binnen, alhoewel er al op *Xanadu* (van 'A Farewell To Kings' uit 1977) Moogs stonden. Maar in de jaren tachtig gingen we ze meer gebruiken voor klanktextuur zoals *strings* en voor de orkestratie. Toen maakten we 'Power Windows' (1985) en kozen we een andere benadering: toetsen werden een volwaardig en dynamisch bandlid."

AL: "Gedurende de late jaren zeventig kregen we steeds meer fans. Maar 'Moving Pictures' vloog echt door de hitlijsten en

debuteerde op nummer drie in de Billboard-lijst. Dat verbaasde ons echt. Wij waren een band die niet op de radio werd gedraaid, je hield van ons of vond ons verschrikkelijk, en plotseling hadden we commercieel succes. Toen begonnen we ook in stadions te spelen. Op 'R30' staan drie nummers van dat album: *Tom Sawyer*, *Red Barchetta* en *Limelight*."

GL: "Het maken van 'Moving Pictures' was een feest. Het was de eerste plaat die we helemaal in Morin Heights in Quebec maakten; we hadden daar wel een beetje gecomponeerd voor 'Permanent Waves'. We zaten lang vast in de sneeuw en het was de eerste keer dat we automatische mengtafels gebruikten. Het is zelfs een van de eerste digitaal gemixte platen uit die periode. De nummers waren spontaan, het waren net kleine films, kleine verhaaltjes. Vandaar de titel. Ik weet nog dat we voor *Witch Hunt* de achtergrondgeluiden maakten: de hele crew stond buiten in de vrieskou rond een microfoon, om een *vigilante*-meute uit de zuidelijke staten na te doen. Het was dikke pret."

Lifeson met zijn witte Gibson ES-335, al dertig jaar vaste kracht

“Alex is ontevreden met elk album, hij wil de hele tijd veranderen. We moeten hard werken om hem twee keer hetzelfde te laten doen!” Geddy Lee

Fase 3 - Op gitaar: meneer Alex Lifeson...

Na experimenten met – volgens sommigen een overdosis aan – synthesizers keerde in de jaren negentig het vollere geluid van Alex Lifesons gitaar terug om albums als ‘Counterparts’ (1993) te domineren.

Om hun dertigjarig jubileum te vieren, werd ‘Feedback’ uitgebracht, een verzameling van acht covers. Er volgde een jubileumtournee. Buiten de podiumlampen ging drummer Neil Peart door een hel: eerst de dood van zijn dochter, daarna die van zijn vrouw. Alex is ondertussen bezig met een rechtszaak tegen de politie van Florida. Die zou hem en zijn gezin hebben aangevallen tijdens een nieuwjaarsviering. “We werden in elkaar geramd”, is zijn korte samenvatting.

AL: “Tegen het eind van de jaren tachtig hadden we onze porties toetsen wel gehad. Met ‘Presto’ (1989) en daarna ‘Roll The Bones’ (1991) begonnen we dat te verminderen. Maar pas bij ‘Counterparts’ (1993) waren we echt veranderd.”

GL: “‘Roll The Bones’ is qua songschrijven een van onze ingewikkeldste albums. Alex en ik schreven het titelnummer samen. We kozen een ritme dat we al een tijdje niet gebruikt hadden, vertraagden alles een beetje, gooiden er een backbeat in en maakten een funky couplet. Als we jammen, heb ik altijd Neils teksten bij me; toen hij een prachtige rap had geschreven, plakte ik die midden in dat nummer. Alex en ik gierden het uit. We speelden toen allebei keyboards, we jamden op synthesizers. Ik begon aan een pentameter (*dichtvorm*) en het pakte heel goed uit. Ik weet nog dat ik op dat album op een Fender Jazz speelde.”

AL: “Ik denk dat Geddy wel wist dat ik niet helemaal tevreden was. Ik vond de gitaar een sterker instrument voor de ideeën die we hadden dan een synthesizer. Hij was heel

open. Hij zei: ‘Laten we geen regels maken, laten we teruggaan naar ons oude trio en zien wat er gebeurt’.”

GL: “Het gitaargeluid veranderde doordat Alex rusteloos werd. Hij is ontevreden met elk album dat we net af hebben, hij wil dus de hele tijd veranderen. We moeten hard werken om hem twee keer hetzelfde te laten doen! Hij is een soort reactionair, zijn gitaargeluid verandert dus constant.”

AL: “Toen we begonnen aan ‘Vapor Trails’ (2002), kwamen we uit zo’n moeilijke periode. Neil ging echt door een complete nachtmerrie. Ik denk dat we die plaat gewoon voor onszelf moesten maken. Voor de Vapor Trails-tour waren we heel nerveus. Tussen 1997 en 2001 waren we uit beeld geweest en in die vier jaar was er veel veranderd. Maar het was dom om zo te denken want Rush-fans zijn de trouwste fans in de wereld. Ze nemen het heel persoonlijk.”

GL: “Ik weet nog dat ik voor *One Little Victory* van dat album op een dag met Alex wat ideetjes besprak. We hadden wat op tape staan en tegen vijven ging ik weg om met mijn gezin te eten. Ik ben geen avondmens maar Alex komt dan vaak juist tot leven. Hij begon met zichzelf te jammen, ik kom de volgende ochtend terug en daar ligt al dat bizarre en fantastische gitaarwerk, over al die verschillende sporen. Ik had nog teksten van Neil die nog geen plekje hadden. Dus begon ik met de computer een nieuw nummer te knippen en plakken uit al die losse ideetjes van Alex. Toen maakte ik er wat baspartijen bij, ik veranderde het tempo hier en daar en zo kreeg ik een ruwe versie van *One Little Victory*.”

AL: “Bij ons dertigjarig jubileum wisten we niet zeker of we dat moesten vieren.”

GL: “Oud worden is niet leuk! Het heeft altijd iets negatiefs: dat je terugkijkt op je

Alex Lifeson: “Rush-fans zijn de trouwste fans ter wereld”

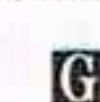
leven en dan al die foute brillen en foute kapsels ziet.”

AL: “We wilden niet onszelf in de schijnwerpers zetten maar de muziek waar wij van hielden. We maakten dus het coveralbum ‘Feedback’ – alle nummers die wij speelden op de middelbare scholen en in bars. Dat was fantastisch om te doen. Er zat geen druk achter, je werkt gewoon aan de arrangementen. Het was leuk, leuk en nog eens leuk. We gingen de studio in en namen het in één keer op, zonder clicktracks. Om het kort te zeggen: een dag nadat we klaar waren met de opnamen, begonnen we aan de repetities voor de tournee.”

GL: “Voor ‘R30’ wilden we veel verschillende dingen, van zoveel mogelijk verschillende albums. We wilden allemaal dat het een retrospectief zou zijn – de originele setlist voor die tour besloeg meer dan vier uur. We hebben hem ingekort tot drie uur maar dat is altijd een moeilijke beslissing. Je weet niet of je iemands favoriete nummer wegsnijdt.”

AL: “We deden ook drie of vier nummers van ‘Feedback’ maar dat was meer voor ons eigen plezier. Veel Rush-fans hadden misschien liever vijf andere Rush-nummers gezien dan *The Seeker*, *Heart Full Of Soul*, *Summertime Blues* en *Crossroads* – of misschien gewoon één lang Rush-nummer!”

Jeff Hudson

Vorig jaar verscheen ‘Subdivisions’, een album met Rush-covers door gerenommeerde muzikanten als Vinnie Moore, Stu Hamm, Sebastian Bach, Dave Brooks en Jeff Feldman. Mascot Records, www.magnacarta.net